

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 lipca 2020 r.

Pozycja 210

POSTANOWIENIE z dnia 16 stycznia 2020 r. Sygn. akt Ts 182/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.R. w sprawie zgodności:

art. 179 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682, ze zm.) z art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 grudnia 2018 r. (data nadania), T.R. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w W. Wydział Rodzinny i Nieletnich z 28 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]) oddalono wniosek skarżącego o przyznanie mu wynagrodzenia w wysokości 400 zł miesięcznie za sprawowanie kurateli nad częściowo ubezwłasnowolnionym M.Ł. Zdaniem sądu, skarżący „nie wykonuje żadnych czynności opiekuńczych, a przynajmniej takich, które obliżowałyby go do zmiany trybu życia, które prowadzi”. Działania podejmowane przez skarżącego jako kuratora mieszczą się natomiast w ocenie sądu w ramach wzajemnych relacji rodzinnych i pomocy, jaką należy sobie świadczyć zgodnie z zasadami współżycia społecznego. Z tego powodu sąd, na podstawie art. 179 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 2086; treść przepisu nie uległa zmianie; dalej: k.r.o.), oddalił wniosek skarżącego.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w S. Wydział I Cywilny z 6 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]) wskazanym w skardze jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji zmieniono zaskarżone przez skarżącego postanowienie sądu pierwszej instancji, przyznając mu wynagrodzenie za sprawowanie kurateli w wysokości 100 złotych miesięcznie oraz oddalono apelację w pozostałej części. Zdaniem Sądu Okręgowego czas, jaki skarżący poświęca na wykonywanie czynności podejmowanych w imieniu i na rzecz

ubezważnionego (przebywającego na stałe w Domu Pomocy Społecznej) oraz okoliczności rozpoznawanej sprawy, przemawiają za zasadnością przyznania skarżącemu stosownego wynagrodzenia.

Treść art. 179 § 2 k.r.o. jest następująca: „Wynagrodzenia nie przyznaje się, jeżeli nakład pracy kuratora jest nieznaczny, a sprawowanie kurateli czyni zadość zasadom współżycia społecznego”.

Skarżący zarzucił kwestionowanemu art. 179 § 2 k.r.o., że stanowiąc podstawę ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie objętej wniesioną skargą, naruszył zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) w związku z zasadą równości (art. 32 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna. Mając na względzie art. 67 ust. 1 u.o.t.p. TK Trybunał co do zasady związany jest zakresem zaskarżenia wskazanym w skardze konstytucyjnej.

Badana skarga nie spełnia określonego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK wymogu wskazania konstytucyjnej wolności lub prawa podmiotowego oraz sposobu ich naruszenia w sprawie objętej wniesioną skargą.

Kwestionowanemu w skardze przepisowi ustawy skarżący zarzuca niezgodność z art. 2 i art. 32 Konstytucji. Należy więc przypomnieć, że w postanowieniach pełnego składu z 23 stycznia 2002 r. (sygn. Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60) oraz 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225), Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że co do zasady w sprawach inicjowanych skargą konstytucyjną, powoływanie jako „samodzielnych” wzorców kontroli odpowiednio art. 2 oraz art. 32 Konstytucji jest niedopuszczalne, gdyż przepisy te nie kreują w sposób samoistny praw lub wolności jednostki o charakterze podmiotowym (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK). W orzecznictwie tym Trybunał przypominał, że zgodnie z obowiązującą w postępowaniu przed Trybunałem zasadą skargowości, kontrola konstytucyjności prawa w trybie skargi przeprowadzana jest z perspektywy wskazanego przez skarżącego tzw. wzorca konstytucyjnego, którym może być nie każdy przepis Konstytucji, ale tylko ten, który normuje określoną wolność lub prawo podmiotowe. Określenie w skardze konstytucyjnej wzorca konstytucyjnego ma więc istotne znaczenie materialnoprawne i procesowe. Brzmienie końcowej części art. 79 ust. 1 Konstytucji uzasadnia bowiem tezę, że wzorcem konstytucyjnym może być przepis stanowiący podstawę tych wolności lub praw, które były przedmiotem ostatecznego rozstrzygnięcia, wydanego w sprawie objętej wniesioną skargą. Pogląd ten zachowuje nadal swą aktualność (zob. wyrok z 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU A/2017, poz. 51).

Do chwili zmiany stanu prawnego lub odstąpienia od tego poglądu przez Trybunał w orzeczeniu wydanym w pełnym składzie, pogląd ten będzie, co do zasady, stanowił – zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e *in fine* u.o.t.p. TK – wiążącą dyrektywę interpretacyjną dla kolejnych składów orzekających. Skarżący nie przedstawił żadnej argumentacji, zgodnie z

którą – w ramach rozpoznawanej sprawy – pogląd ten nie powinien znaleźć zastosowania lub należałoby od niego odstąpić.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.